

Onderzoek naar beschermde soorten in het plangebied Maaskant 4 te Vessem

Opdrachtgever: G. Liebregts te Middelbeers

April 2018

Ecologisch Adviesbureau Cools

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Toetsing onderzoeksresultaten aan de Wet natuurbescherming.....	3
2.1. Vogels	3
2.1.1. Algemene beschrijving	3
2.1.2. Situatie binnen het plangebied en gevolgen door de geplande activiteiten	4
2.2. Soorten van Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn	5
2.2.1. Algemene beschrijving	5
2.2.2. Situatie binnen het plangebied en gevolgen door de geplande activiteiten	5
2.3. Andere soorten.....	6
2.3.1. Algemene beschrijving	6
2.3.2. Situatie binnen het plangebied en gevolgen door de geplande activiteiten	6
2.4. Zorgplicht voor dieren en planten.....	7
2.5. Conclusies en aanbevelingen	7
3. Literatuur en bronvermelding	8

1. Inleiding

Het voornemen is om het plangebied Maaskant 4 te Vessem deels te herinrichten. Alvorens gestart kan worden met de geplande werkzaamheden dient in het kader van de Wet natuurbescherming te worden nagegaan welke natuurwaarden binnen het plangebied aanwezig (kunnen) zijn, in welke mate deze natuurwaarden beschermd zijn, in hoeverre deze beschermde natuurwaarden worden aangetast door de geplande activiteiten en of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

Door G. Liebrechts is aan het Ecologisch Adviesbureau Cools de opdracht verleend om een quick scan uit te voeren naar de eventueel aanwezige beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Op 27 februari 2018 is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Daarnaast is gebruik gemaakt van gegevens vanaf 2010 afkomstig van de websites waarneming.nl en telmee.nl en van de gebieds- en soortenkennis binnen het Ecologisch adviesbureau Cools. Met deze gegevens en kennis is bepaald welke beschermde soorten nabij en binnen het plangebied (kunnen) voorkomen.

1.1. Beschrijving actuele situatie

Het plangebied bestaat uit een woning met daaraan vastgebouwd een voormalige koeienstal met schuur, twee halfopen werktuigenloodsen en een grotendeels met klimop overwoekerd schuurtje van enkele vierkante meters. Volgens de huidige plannen zal de woning worden opgeknapt en beide loodsen gehandhaafd. Het grotendeels overwoekerde schuurtje zal worden gesloopt.

Afbeelding 1: actuele situatie plangebied Maaskant 4 te Vessem.

In het schuurtje zijn geen beschermde natuurwaarden aangetroffen. Gezien de aard en omvang van het schuurtje zijn die hier niet te verwachten. In het woongedeelte van de voormalige boerderij zijn eveneens geen beschermde natuurwaarden vastgesteld. Ook sporen van de aanwezigheid van beschermde soorten (zoals uitwerpselen van vleermuizen of braakballen van uilen) zijn niet in het woongedeelte van de boerderij waargenomen.

Het deel van het plangebied rondom de bebouwing is verhard en nauwelijks begroeid. Nabij het schuurtje komen voornamelijk (zeer) algemene ruigteplanten voor. Op de perceelgrenzen van het plangebied komt een begroeiing voor die bestaat uit (zeer) algemene bomen, struiken, klim- en ruigteplanten. Op basis van het veldbezoek en deskundigenervaring is de kans dat er beschermde plantensoorten binnen het plangebied voorkomen uitgesloten.

2. Toetsing onderzoeksresultaten aan de Wet natuurbescherming

Vanaf 1 januari 2017 geldt de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet.

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels worden beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn;
- soorten beschermd volgens de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten': soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

2.1. Vogels

2.1.1. Algemene beschrijving

In Noord-Brabant broeden circa 190 vogelsoorten. Het overgrote deel is zeer tot vrij zeldzaam en circa 30 vogelsoorten zijn (zeer) algemeen.

Met betrekking tot de vogelsoorten gelden vier verbodsartikelen:

Art 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.

Art 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Art 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.

Art 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Lijst van jaarrond beschermde vogelnesten

Slechts een beperkt aantal vogelsoorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De Lijst van jaarrond beschermde vogelnesten is verdeeld in vijf categorieën:

1. Nesten van de steenuil die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders (roek, gierzwaluw en huismus) die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar. Van de 5 soorten broeden de slechtvalk, grote gele kwikstaart, ooievaar en kerkuil zeer tot tamelijk zelden in Noord-Brabant.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Van de 7 soorten broeden de boomvalk, buizerd, havik, sperwer, wespandief en ransuil in Noord-Brabant.

5. Tot de categorie 5 behoren vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Tot de categorie 5 behoren momenteel 34 vogelsoorten, waarvan het overgrote deel ook broedt in Noord-Brabant. De draaihals, tapuit, brilduiker, glanskop en hop broeden echter zeer zeldzaam in Noord-Brabant. Daarentegen behoren tot de lijst enkele (zeer) algemene soorten, te weten de ekster, zwarte kraai, koolmees, pimpelmees en spreeuw. Andere (minder algemene) soorten die tot de categorie 5 behoren zijn de boerenzwaluw, huiszwaluw, oeverzwaluw, ijsvogel, blauwe reiger, groene specht, zwarte specht, grote en kleine bonte specht, bosuil, torenvalk, bonte en grauwe vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, zwarte mees, gekraagde en zwarte roodstaart. De soorten uit de categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

2.1.2. Situatie binnen het plangebied en gevolgen van de geplande activiteiten

Tijdens het onderzoek zijn binnen het plangebied geen huismussen waargenomen alsook geen sporen die erop wijzen dat binnen het plangebied verblijfplaatsen van de huismus voorkomen.

In of aan de binnen het plangebied gelegen bebouwing zijn geen aanwijzingen (oude nesten) gevonden voor de aanwezigheid van minder streng beschermde soorten als boerenzwaluw of huiszwaluw. Het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor de gierzwaluw.

Tijdens het onderzoek zijn een achttal oude braakballen van de kerkuil aangetroffen. De meeste braakballen kwamen voor in de meest zuidelijke werktuigenloods. In beide loodsen zijn ook oude uitwerpselen van de kerkuil gevonden, met name op de houten balken in deze loodsen. Het is duidelijk dat een kerkuil in het verleden gebruik heeft gemaakt van de loodsen als rustplaats, echter van recentelijk gebruik is geen sprake. Volgens de planning is het de bedoeling om beide loodsen te behouden. Er zal dan ook geen sprake zijn van verstoring van de kerkuil of vernietiging van een rustplaats van de kerkuil.

Een deel van de perceelsbegrenzing is aangeplant met fijnsparren. Het plan is om de begroeiing van fijnsparren te vervangen door een beukenhaag. Fijnsparren zijn voor vogels een aantrekkelijke boomsoort om erin te broeden. Binnen het plangebied zullen dit voornamelijk algemene vogelsoorten zijn waarvan het nest niet jaarrond beschermd is.

Voor algemene vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, zijn de fijnsparren binnen het plangebied geen of nauwelijks een geschikt broedbiotoop. Van de minder algemene vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is kan in de fijnsparren binnen het plangebied alleen de sperwer potentieel broeden. Tijdens het onderzoek is van de sperwer echter geen (oud) nest in de fijnsparren waargenomen.

Alle nesten van broedende vogels, ongeacht de soort, zijn in het kader van de Wet natuurbescherming beschermd. Om te voorkomen dat er broedsels van vogels verstoord dan wel vernietigd zullen worden is het noodzakelijk om deze bomen buiten het broedseizoen (begin maart-begin september) te vellen. Indien deze bomen gedurende het broedseizoen gekapt worden, dienen de bomen voorafgaande aan kap te worden onderzocht op de aanwezigheid van bewoonde c.q. gebruikte vogelnesten. Dit geldt ook voor de overige beplanting binnen het plangebied. Houtduif en turkse tortel kunnen vrijwel jaarrond broedend worden aangetroffen. Daarom dient men bij kap buiten het broedseizoen de bomen voor de zekerheid te controleren op de aanwezigheid van bewoonde vogelnesten van deze vogelsoorten.

Zowel de fijnsparren als de overige bomen en struiken zullen zeer waarschijnlijk tevens fungeren als foerageer- en rustplaats voor diverse, veelal algemene, vogelsoorten. De genoemde functies binnen het plangebied zijn echter niet essentieel voor het voortbestaan van de lokale populaties van de

algemene vogelsoorten, aangezien in de omgeving van het plangebied nog in ruime mate foerageer- en rustplaatsen aanwezig zijn.

2.2. Soorten van Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn

2.2.1. Algemene beschrijving

De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Tot deze streng beschermde soorten behoren ondermeer alle vleermuissoorten, boomkikker, heikikker, poelkikker, rugstreeppad, kamsalamander, gladde slang, drijvende waterweegbree, bever, noordse woelmuis, pimperlblaauwtje, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker en de platte schijfkoren.

Met betrekking tot de diersoorten gelden vier verbodsartikelen:

Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.

Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

Art 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.

Met betrekking tot de plantensoorten geldt het verbodsartikel:

Art 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2.2.2. Situatie binnen het plangebied en gevolgen van de geplande activiteiten.

Vleermuizen

In de voormalige koeienstal is tijdens het onderzoek een in winterslaap zijnde bruine grootoorvleermuis aangetroffen. Het exemplaar verbleef in de zeer beperkte ruimte tussen een houten balk en de buitenmuur. Binnen 1-2 jaar zal de koeienstal worden verbouwd, waardoor de verblijfplaats van de bruine grootoorvleermuis zal worden vernietigd. Onder een klein deel van het woongedeelte bevindt zich een klein voorraadmokkeltje van ca. 10 vierkante meter. Het mokkeltje is geschikt als winterverblijfplaats voor vleermuizen. Behalve de inpandige toegang tot het mokkeltje bevindt zich een toegang vanaf de buitenzijde via een zogenaamde koekoek. Deze is echter door middel van een dicht rooster, alsmede een afgesloten raampje ontoegankelijk voor vleermuizen. Vóór de verbouwing van de koeienstal en vernietiging van de huidige winterverblijfplaats zal het mokkeltje (deels) worden ingericht als winterverblijfplaats voor de bruine grootoorvleermuis.

De zolderruimte boven een deel van het woongedeelte is niet in gebruik als verblijfplaats voor vleermuizen. De dakbedekking van het stalgedeelte is bedekt met pannen, waarbij geen gebruik is gemaakt van enig dakbeschot. Hierdoor biedt de dakconstructie van deze schuur geen verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen.

In de bomen binnen het plangebied komen geen holtes voor die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vaste vliegroutes kunnen voor sommige vleermuissoorten een belangrijk onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen. Daarom genieten ook vaste vliegroutes een zekere mate van bescherming. Binnen het plangebied zijn geen landschapsstructuren aanwezig die het plangebied erg aantrekkelijk maken als vliegroute voor vleermuizen.

De begroeiing rondom de bebouwing vormt in beperkte mate een foerageergebied voor vleermuizen. Hierbij zal het vooral gaan om de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De verwachting is dat er in de zomermaanden regelmatig enkele gewone dwergvleermuizen (ca. 1-3 exemplaren) zullen

foerageren, en af en toe een enkele, of hooguit soms 2, laatvliegers zullen foerageren. Door andere vleermuissoorten zal het plangebied niet, of hooguit zelden, als foerageergebied worden gebruikt. De oppervlakte foerageergebied zal na uitvoering van de plannen niet of nauwelijks afnemen. Uitvoering van de plannen zal dan ook geen negatief effect hebben op de foeragemogelijkheden voor vleermuizen.

Overige soorten

De overige, streng beschermde, soorten komen in Noord-Brabant niet voor of zijn (zeer) zeldzaam en zijn in de omgeving van het plangebied nooit of na 2010 niet waargenomen. De kans dat deze soorten binnen het plangebied voorkomen is uitgesloten. Daarnaast is het plangebied ook niet geschikt als vaste verblijfplaats, groeiplaats, rustplaats en/of foerageergebied, aangezien deze streng beschermde soorten hoge eisen stellen aan hun leefomgeving.

2.3. Andere soorten

2.3.1. Algemene beschrijving

De andere, 'nationale' soorten staan vermeld op in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten.

Met betrekking tot de diersoorten gelden twee verbodsartikelen:

Art 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.

Art 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Het opzettelijk verontrusten en het verstoren van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van andere soorten is in de Wet natuurbescherming niet (langer) verboden.

In de provincie Noord-Brabant zijn diverse soorten vrijgesteld van de bovengenoemde verboden bij activiteiten die betrekking hebben met ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer. Tot de soorten behoren onder andere de amfibiesoorten: bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander, de zoogdiersoorten: egel, haas, konijn, ree, vos, wild zwijn en diverse muizensoorten, zoals de huispitsmuis, bosmuis, rosse woelmuis en veldmuis.

Tot de diersoorten die niet zijn vrijgesteld behoren zoogdiersoorten zoals de bunzing, hermelijn, wezel, das, eekhoorn, boommarter, steenmarter, amfibie- en reptielsoorten zoals de vinpootsalamander, alpenwatersalamander, levendbarende hagedis en hazelworm, vlindersoorten zoals het gentiaanblauwtje, bruin dikkopje en kleine ijsvogelvlinder, libellensoorten zoals de bosbeekjuffer, gevlekte glanslibel en beekrombout en de vissoorten grote modderkruiper en beekprik.

Met betrekking tot de plantensoorten geldt het verbodsartikel:

Art 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Beschermde zijn diverse zeldzame akkerplanten, zoals blauw guichelheil, wilde ridderspoor, korensla en naaldenkervel, alsook ondermeer dennenorchis, kranskarwij, rozenkransje en blaasvaren.

2.3.2. Situatie binnen het plangebied en gevolgen van de geplande activiteiten

Voor de meeste diersoorten die niet zijn vrijgesteld is het plangebied totaal ongeschikt als vaste verblijfplaats, rustplaats en/of foerageergebied of komen de soorten in de omgeving van Vessem actueel niet voor. Vaak zijn het soorten die hoge eisen stellen aan hun leefomgeving of gebonden zijn aan bepaalde landschapstypen (bijvoorbeeld heidevelden en beekdalen).

Tijdens de inspectie van de gebouwen binnen het plangebied is tevens gekeken naar eventuele sporen (o.a. uitwerpselen, prooiresten) van de steenmarter. Echter dergelijke sporen van bewoning door de steenmarter zijn niet aangetroffen.

Met betrekking tot de diersoorten die vrijgesteld zijn kan op basis van het onderzoek en een deskundigenoordeel worden bepaald dat binnen het plangebied actueel een vaste verblijfplaats van de huisspitsmuis en rosse woelmuis zal voorkomen.

Ook enkele andere diersoorten zullen het plangebied zeer waarschijnlijk een enkele keer bezoeken of doorkruisen. Dit geldt ondermeer voor de bruine kikker, gewone pad, egel, konijn en mogelijk de rode eekhoorn. De functie die het plangebied actueel bezit voor de genoemde diersoorten zal door de geplande activiteiten echter niet verdwijnen.

Met betrekking tot de plantensoorten die behoren tot de categorie 'andere' soorten kan worden gesteld dat deze soorten in Noord-Brabant niet voorkomen of zeldzaam zijn en in de omgeving van het plangebied nooit of na 2010 niet zijn waargenomen. De kans dat deze soorten binnen het plangebied voorkomen is uitgesloten. Daarnaast geldt voor deze plantensoorten dat ze tamelijk tot zeer hoge eisen stellen aan hun leefomgeving of gebonden zijn aan bepaalde landschaps- of natuurdoeltypen (bijvoorbeeld graanakkers, heidevelden of beekdalen), eisen waaraan het plangebied niet voldoet.

2.4. Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd". Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer u een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, u zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van uw handelen.

2.5. Conclusies en aanbevelingen

- Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van de huismus, boeren- en huiszwaluw waargenomen. Het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor de gierzwaluw.
- In de werktuigenloodsen zijn oude braakballen en uitwerpselen van de kerkuil gevonden. Het is duidelijk dat een kerkuil in het verleden gebruik heeft gemaakt van de loodsen als rustplaats, echter van recentelijk gebruik is geen sprake. Volgens de planning is het de bedoeling om beide loodsen te behouden. Er zal dan ook geen sprake zijn van verstoring van de kerkuil of vernietiging van een rustplaats van de kerkuil.
- In de voormalige koeienstal is een in winterslaap zijnde bruine grootoorvleermuis aangetroffen. Het exemplaar verbleef in de zeer beperkte ruimte tussen een houten balk en de buitenmuur. Binnen 1-2 jaar zal de koeienstal worden verbouwd, waardoor de verblijfplaats van de bruine grootoorvleermuis zal worden vernietigd. Onder een klein deel van het woongedeelte bevindt zich een klein voorraadkeldertje van ca. 10 vierkante meter. Het keldertje is geschikt als winterverblijfplaats voor vleermuizen, maar is momenteel ontoegankelijk voor vleermuizen. Vóór de verbouwing van de koeienstal en vernietiging van de huidige winterverblijfplaats zal het keldertje (deels) worden ingericht als winterverblijfplaats voor de bruine grootoorvleermuis.
- Elders binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

- Binnen het plangebied zijn geen landschapsstructuren aanwezig die het plangebied erg aantrekkelijk maken als vliegroute voor vleermuizen.
- De begroeiing rondom de bebouwing vormt in beperkte mate een foerageergebied voor vleermuizen. Hierbij zal het vooral gaan om enkele exemplaren van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Uitvoering van de plannen zal geen negatief effect hebben op de foerageermogelijkheden voor vleermuizen.
- Een deel van de perceelsbegrenzing is aangeplant met fijnsparren. Het plan is om de begroeiing van fijnsparren te vervangen door een beukenhaag. Om te voorkomen dat er broedsels van vogels verstoord dan wel vernietigd zullen worden is het noodzakelijk om deze bomen buiten het broedseizoen (begin maart-begin september) te vellen. Houtduif en turkse tortel kunnen vrijwel jaarrond broedend worden aangetroffen. Daarom dient men bij kap buiten het broedseizoen de bomen voor de zekerheid te controleren op de aanwezigheid van bewoonde vogelnesten van deze vogelsoorten.
- Met betrekking tot de diersoorten die vrijgesteld zijn kan op basis van het onderzoek en een deskundigenoordeel worden bepaald dat binnen het plangebied actueel een vaste verblijfplaats van de huisspitsmuis en rosse woelmuis zal voorkomen. Ook enkele andere diersoorten zullen het plangebied zeer waarschijnlijk een enkele keer bezoeken of doorkruisen. Dit geldt ondermeer voor de bruine kikker, gewone pad, egel, konijn en mogelijk de rode eekhoorn. De functie die het plangebied actueel bezit voor de genoemde diersoorten zal door de geplande activiteiten echter niet verdwijnen.
- Nader onderzoek naar de beschermde soorten wordt niet noodzakelijk geacht.

3. Literatuur en bronvermelding

Gedeputeerde Staten Noord-Brabant, 2017.

Verordening natuurbescherming Noord-Brabant. Den Bosch.

Ministerie van Economische Zaken, 2016.

Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. 's-Gravenhage.

Websites:

www.waarneming.nl

www.telmee.nl